діяльності, регуляторній гнучкості, з визнанням цінності громадського життя й інтересів колективу, з наявністю захоплень і творчого підходу до справи.

Отримані результати експериментального дослідження свідчать про взаємозв'язок рівня розвиненості психологічної культури й ефективності педагогічної діяльності. Індивідуально-психологічні властивості й утворення, що виступають *суб'єктивним потенціалом педагога* й спричиняють успішність його професійної діяльності, багато в чому визначаються розвинутою психологічною культурою, що припускає необхідність формування даного феномена в умовах постдипломної освіти педагогів всіх видів освітніх установ. Особливо актуально це в контексті нової освітньої парадигми, одним із пріоритетів якої є становлення "людини культури", що характеризується позитивним відношенням до культурних цінностей, гармонічним розвитком і здатністю до самовдосконалення й самореалізації.

КОЛЕКТИВНІ ФОРМИ НАВЧАННЯ – ОДИН З МЕТОДІВ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ІНСТИТУТУ.

Голубнича В.М.
аспірант кафедри інфекційни хвороб
медичного інтитуту СумДУ.

На початку своєї статті хочеться процитувати слова великого англійського письменника Оскара Уайльда: “Освіта – річ пречудова, але добре було б інколи пам’ятати: нічому з того, про що потрібно було б знати, примусом навчити не можна”.

Інформаційний вибух та сучасні темпи приросту наукової інформації, яку необхідно передати студентам за час навчання, а також збільшення кількості студентів з низькою успішністю змушують викладачів шукати вихід із утворившогося стану і ліквідувати цейтнот за рахунок нових педагогічний прийомів.

Одним з таких прийомів є інтенсифікація учбової діяльності. Підвищення темпів навчання можна досягнути шляхом удосконалення методів навчання, за рахунок впровадження колективних форм пізнавальної діяльності, напрацювання у викладача відповідних навичок організації управління колективною діяльністю, прагнення до результативності навчання і рівномірного руху всіх студентів в процесі пізнання незалежно від рівня їх знань і індивідуальних особливостей [1]. Успіх у навчанні залежить від багатьох факторів, серед яких провідне місце займають мотиви, пізнавальні потреби і інтереси, а також цілеспрямованість та інші вольові якості студента. Особливості мислення студента є також одним з основних факторів успішності його навчання. Практично ж у навчанні не завжди враховується рівень розвитку мислення студента. Догматичний стиль викладання, коли від студента вимагають засвоєння готових істин, а позиція викладача є єдино прийнятною, а оцінка відповідей студенів визначається мірою відповідності їх конспекту лекцій чи змісту першоджерела, негативно впливає на розвиток мислення студента та мотивації навчальної діяльності. Натомість вільне обговорення матеріалу, порівняння різних підходів до вирішення проблем та надання студентам можливості висловлювати свої думки стимулює пізнавальну активність студентів [2].

Метою нашого дослідження було розробити та апробувати таку нову ефективну форму проведення практичного заняття, яка б підвищувала пізнавальну мотивацію у всіх студентів.

Було проведено практичне заняття в одній із груп студентів 3 курсу, яке за формою нагадувало звичайне семінарське заняття. На цьому занятті були зроблені невеличкі доповіді та проведене їх обговорення учасниками семінару. Відомо, що традиційна схема проведення семінарських занять має ряд недоліків - виступаючі студенти демонструють індивідуальні знання, відсутні співробітництво та взаємна допомога, обмежується інтелектуальна активність студентів, частина студентів мають можливість під час доповіді одногорупників займатись своїми справами. Таким чином, групова форма спілкування на занятті не є адекватною моделлю відношень людей в колективі, на виробництві і тому не

задовольняє вимог, які висуваються при підготовці спеціалістів. Вважають, що найбільш адекватною є колективна форма проведення семінарського заняття по принципу круглого столу. Найкраще вона реалізується на семінарі-дискусії.

Важливою запорукою успішного семінарського заняття є самостійна робота студентів. Ніякі знання не підкріплені самостійною роботою не можуть стати дійсним здобутком людини. Вища школа відрізняється від середньої головним чином методикою навчальної роботи і ступенем самостійності студентів. У ВУЗі студент сам здійснює пізнання, а викладач лише організує познавальну діяльність студентів. Вважають, що самостійна робота більш ефективна, якщо вона парна або в ній задіяні 3 особи. Групова робота підсилює фактор мотивації та взаємної інтелектуальної активності, підвищує ефективність пізнавальної діяльності студентів завдяки взаємному контролю. Самостійна робота студентів включає відтворюючі і творчі процеси в діяльності студента. Виділяють три рівня самостійної роботи студентів:

1) репродуктивний - включає рішення завдань по зразку.

2) реконструктивний - перебудову рішень, складання планів, анотацій, рефератів.

3)творчій - включає творчу роботу, вимагає аналізу проблемної ситуації, отримання нової інформації, самостійного вибору засобів та методів вирішення поставленого завдання.

Для організації та успішного функціонування самостійної роботи студентів слід комплексно підходити до її організації, сполучати всі три види самостійної роботи [2].

Враховуючи все вищеперераховане нами було запропоновано, для підвищення мотивації у студентів, практичне заняття провести із використанням активних форм навчання. Найбільш ефективним ми вважаємо метод роботи в мікрогрупах, із елементами змагання між групами. Згідно цієї концепції студентів групи було поділено на 4 мікрогрупи по 3 чоловіки, із підбором в кожну мікрогрупу студентів з різними здібностями та відношенням до навчання. Такий розподіл допомагає активізувати всіх студентів незалежно від їх здібностей, за рахунок колективної роботи,

результат якої залежить від дій кожного члена мікрогрупи. При цьому під час планування самостійної роботи студентів, при такій формі семінарського заняття, поєднані всі її три рівні. Кожній мікрогрупі було запропоновано вдома приготувати доповідь про одного із перерахованих збудників та три питання. Через брак часу із 4 доповідей було обрано 2 - ті, які були краще ілюстровані.

Обов'язки в мікрогрупі були чітко розподілені: один студент, найбільш сильний, готував матеріал доповіді, 2-ий – із середніми здібностями, доповідав, а 3-ій- найслабший, готував демонстраційний матеріал. На наступному етапі студенти проводять взаємне опитування.

Для того щоб впровадити дану методику мною було заплановано провести практичне заняття за таким планом:

Вступ -5 хвилин - викладачем пояснюється актуальність даної теми та пояснюється характер проведення даного заняття, та методи оцінювання знань студентів та їх роботи.

Основна- 70 хвилин- студентами розглядаються біологічні частина властивості збудників сказу та натуральної віспи і вивчається діагностика, лікування та профілактика цих захворювань.

Заслухується доповідь про збудника сказу 15 - хвилин.

Потім проводиться взаємне опитування студентів по даному збуднику – 15 хвилин. На наступному етапі заслухується доповідь про збудника натуральної віспи – 15-хвилин. Потім знову проводиться взаємне опитування студентів по даному збуднику– 15-хвилин.

Після закінчення розгляду теорії студенти мають переглянути демонстраційний матеріал по темі та оформити протоколи – 10 хвилин.

Підведення підсумків – 5 хвилин викладач робить узагальнення всієї отриманої інформації та звертає увагу на питаннях, на які студенти не звернули увагу під час доповідей та дискусії.

При проведенні практичного заняття за цим планом мною було встановлено, що:

- студенти підготували доповіді та демонстраційний матеріал, краще ілюстровані доповіді були заслухані. На наступному етапі – були задані питання та відповіді на них.
- Частина студентів питання готувала не заздалегідь, а безпосередньо під час заняття, однак якість цих питань була достатньо високою.
- Кількість заданих питань однією групою іншій перевищила три. Це затягнуло цю частину заняття і тому часу на перегляд демонстраційного матеріалу та оформлення протоколів не залишилось. Компенсувати даний недолік вдалось лише за рахунок того, що практичну частину мною було показано на перерві, а оформлення протоколів було запропоновано виконати вдома.

Окрім зазначених недоліків при проведенні даного заняття, були не продумані ряд організаційних моментів.

Кожний студенти має придумати своє питання і відповісти на питання задане опонентами. На цьому слід акцентувати увагу, коли пояснюєш умови проведення заняття студентами. Якщо на це не звернути увагу, то може статися так, що на даному етапі буде задіяний один студент і найчастіше той, який краще орієнтується в темі. Викладач повинен оцінювати, як якість заданого питання, так і якість відповіді. У разі відсутності питання викладач може задати питання студенту, але при цьому знизити оцінку студента, який не склав своє питання.

При проведенні заняття студенти із зацікавленістю приймали участь у дискусії. Вважаю за успіх – те, що одна з студенток, яка майже ніколи не готувалась до практичних занять, задавала питання та відповідала на питання задані їй на доволі високому рівні, що раніш не спостерігалось. Однак, що стосується доповідей, то їх студенти сприймали з меншим інтересом. При оцінці доповідей особливу увагу слід звертати не лише на матеріал доповіді, а й на те як цей матеріал доповідається.

Вважаю, що для підвищення зацікавленості студентів до інформації, яка доповідається, необхідно зменшити час доповіді максимум до 5 хвилин і змінити тематику та характер інформації,

яка доповідається. Наприклад, націлювати студентів на пошук інформації, яка не висвітлена в підручниках.

Ще одним позитивним моментом є те, що зменшення часу на доповіді, дає змогу провести компь'ютерне тестування, як того вимагає болонська система.

Вільне обговорення матеріалу та залучення у навчання змагання та колективних форм роботи, дало змогу підвищити пізнавальну мотивацію студенів і покращити рівень їх підготовки.

Література:

1.Педагогика и психология высшей школы: Учебное пособие. 3-е изд., перераб. и доп.- Ростов на Дону:Феникс, 2006.-512с.-(Высшее образование).

2.Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів та аспірантів.-К.:ТОВ"Філ-студія", 2006.-320с.

ТРЕНАЖЕР ТА ДІЛОВА ГРА ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ ДЛЯ ЗАДАЧ ТВОРЧОГО ХАРАКТЕРУ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ

Зубань О.П.

Сумський державний університет, м. Суми

Завданням організації навчальної діяльності у вищій школі є підготовка спеціалістів, які володіють не тільки теоретичними знаннями, а й мають практичні навички.

Що стосується дистанційної форми навчання, то особливу увагу слід звернути на завдання організації практичної діяльності. На складність його вирішення впливають чимало факторів. Зокрема відсутність безпосереднього спілкування з викладачем. Крім того студенти постійно працюють самостійно і розв'язуючи проблему активації пізнавальної діяльності також слід звернути увагу на особливості самостійної роботи студента.